

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор
Міжнародного гуманітарного
університету
професор Громовенко К.В.

« 31 » 08 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

Ступінь вищої освіти

бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність

(код та найменування спеціальності)

262 Правоохоронна діяльність

Освітня програма

«Правоохоронна діяльність»

(найменування освітньої програми)

Викладачі	канд.філос.наук, доцент кафедри Крижановська Т.О.
Профайл викладачів	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&view_op=list_works&gmla=AJsN-F6tdNMBrFcczMuXQubIJ3UNILskWXDC_vI8K01uvyYxbdg_epglBgaxBxBAYB6oHRADj4WBncnOA7zHdFYF2ZRElOjNKiAqOYnENHwFPs0CRPypReum6mbdcBuhoAj8qbZ9p-Dn&user=xuZjv50AAAAJ
Контактний тел.	097-654-81-81
E-mail:	oreltati63@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/course/view.php?id=601
Консультації	Перед іспитом згідно з розкладом

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

Протокол №1 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри проф. Овчиннікова А.П.

Перевірено:

Гарант освітньо-наукової програми проф. Подобний О.О.

Перевірено:

Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

1. Анотація докурсу

Навчальна дисципліна «Філософія» входить до циклу гуманітарних нормативних предметів і є невід'ємною частиною загальнокультурного, професійного, соціального та особистісного розвитку студента. Філософія – це світоглядна і водночас методологічна основа, на базі якої відбувається засвоєння гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін. Значною мірою саме завдяки їй стає можливий вихід свідомості студентів за межі вузькопрофесійної підготовки, орієнтація на загальнолюдські цінності.

Курс «Філософія» охоплює собою як основні періоди історичного розвитку світової філософської думки, так і теоретичну проблематику основних розділів філософського знання. Особливою темою виділяється українська філософська думка, вивчення якої дає змогу ознайомитись з особливостями українського типу мислення та його зв'язку із практикою.

2. Мета та завдання курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є спрямування студентів до оформлення власної світоглядної позиції та оволодіння методологією мислення та діяльності. Основними завданнями вивчення дисципліни є: - осмислення предмету філософії, її статусу в системі сучасної науки, розуміння ролі філософії у формуванні і розвитку творчого мислення; - розкриття сутності і значення основних напрямків розвитку філософської думки, ознайомлення з історичними віхами зарубіжної та вітчизняної філософії, взаємозв'язком їх ідей і концепцій; - засвоєння основних понять, принципів, категорій і функцій філософії, формування вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя; - створення належної теоретичної основи для вільного світоглядного самовизначення сучасного фахівця.

3. Формат курсу

Матеріал курсу розподілений на 7 тем. Кожна з них включає лекційний матеріал, семінарське заняття та самостійну роботу. Лекції проводяться у вигляді презентацій з поглибленими поясненнями викладача. Семінарські заняття проводяться у різних формах: дискусії по питанням семінару, представлення теми семінару у вигляді усних докладів, презентацій, читання та обговорення творчих робіт у вигляді есе, контрольне опитування матеріалу курсу.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У процесі реалізації програми дисципліни Філософія формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою «Міжнародне право»:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі міжнародного права або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів, що використовуються у міжнародному праві і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність пропонувати та обґрунтовувати власну позицію.

ЗК 10. Здатність до генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань.

ЗК 11. Здатність репрезентувати результати власної наукової та професійної діяльності та аргументовано їх обстоювати.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 5. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем у сфері міжнародного права, порівняльного правознавства, національного права, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

Навчальна дисципліна **Філософія** забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 12. Демонструвати здатність до подальшого навчання.

РН 13. Знати і виконувати правила етики юриста.

РН 14. Проводити власні дослідження у сфері міжнародного публічного права, порівняльного правознавства, міжнародного приватного права.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
	Денне/заочне	Денне/заочне	Денне/заочне
К-сть годин	22/8	20/8	78/104

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2021	2/2	262 Правоохоронна діяльність (бакалавр)	1/1	Н

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі **Moodle**. Лекційний матеріал супроводжується презентаціями. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політика курсу

У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інтерактивні методи навчання, відбувається активне долучення студентів до обговорення кожної теми курсу, що сприяє оволодінню ними загальними та професійними компетентностями.

9. Схема курсу

№ з/п	Тема	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріал и	Література Ресурси в інтернеті	Завдання	Кількість годин	
						денне	
1.	Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Походження філософії. Історичні та соціально-культурні чинники виникнення філософії. Філософія і міф. Порівнянням і фологічної та філософської картини світу.	Лекція	Презентація	Основна література, № 8: с. 8-29	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару.	2 акад. год.	2 акад. год.
2.	2.1. Предмет та специфіка філософського знання. Філософія як школа критичного і творчого мислення. Зміна погляду на предмет філософії в ході історії. Аристотель, Г. Сковорода, В. Джемс про філософію.	Практичне заняття	Питання семінару. Текст для підготовки до семінару.	Інформаційні ресурси, № 6, 12. Додаткова, № 18.	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	
3.	Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Особливості східного та західного типів світосприйняття і світорозуміння. Провідні ідеї і напрями стародавньої індійської думки. «Веди» як основні ведійські тексти. Ортодоксальні (міманса, веданта, йога) та неортодоксальні (джайнізм, буддизм, локаята) школи.	Лекція	Презентація	Основна література, № 8: с. 42-45.	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару.	2 акад. год.	
4.	2.1. Філософія Стародавньої Індії. Буддизм. Причини появи буддизму у Стародавній Індії. Головний буддистський текст. «Серединний шлях» у буддизмі. Основні напрямки в буддизмі. Головні положення вчення Будди. Етика буддизму.	Практичне заняття	Питання семінару	Основна література, № 8: с. 45-49	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	2 акад. год.

5.	Тема 3. Основні періоди розвитку західно-європейської філософії. Антична філософія. Філософія Середньовіччя. Філософія Відродження та її гуманістичне спрямування.	Лекція	Текст лекції	Основна література, № 8: с. 61-76	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару	2 акад. год.	
6.	3.1. Класичний період Античної філософії. Антропо-соціальний поворот в античній філософії. Аналіз діалогу Платона «Апологія Сократа».	Практичне заняття	Питання семінару	Інформаційні ресурси, № 9, 15	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	2 акад. год.
7.	3.2. Філософія Нового часу. Формування механістичного погляду на світ. Рационалізм та емпіризм. Основні представники філософії Нового часу. Доба європейського Просвітництва. Німецька класична філософія, її основна проблематика та основні представники.	Лекція	Текст лекції	Основна література, № 8: с. 116-140.	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару	2 акад. год.	
8.	Тема 4. Філософська думка в Україні Загальні особливості української філософії. Періодизація української філософської думки. Доба Середньовіччя. Зачатки філософії в культурі Київської Русі. Доба Відродження. Гуманістичні та реформаційні ідеї. Філософія в Києво-могилянській академії (1659–1817 рр.).	Лекція	Презентація	Основна література, № 8: с. 213-246. № 4. Інформ. рес. № 10.	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару	2 акад. год	2 акад. год.
9.	4.1. Філософія Г. С. Сковороди. Вчення Г. С. Сковороди про три світи та двінатури. Самопізнання як основна тема філософії Г. С. Сковороди. Роль серця в філософії Г. С. Сковороди. Поняття «споріднена праця». Філософія Г. С. Сковороди як філософія свободи.	Практичне заняття	Питання семінару	Основна література, № 8: с. 228-235.	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	
10.	4.2. Українська філософія періоду романтизму. Джерела європейського романтизму. Характеристика романтичного світогляду. Творчість Л. Українки як утвердження вільної	Лекція	Текст лекції	Основна література, № 8: с. 236-245.	Передивитись презентацію. вчити основні поняття теми. Знати основні положення	2 акад. год	

	індивідуальності. І Франко та розкриття проблеми лідерства. М. Гоголь та філософія «непомітного зла». Містика гоголівського світу.				конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару		
11.	4.3. Філософія П. Юркевича. Кордоцентризм як напрямок української філософської думки. Співвідношення серця і розуму. Етична проблематика філософії П. Д. Юркевича. Значення філософії П. Д. Юркевича в історії української думки.	Практичне заняття	Питання семінару	Інформаційні ресурси, № 10.	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год	
12.	Тема 5. Основні розділи філософського знання. Структура філософського знання. Онтологія. Буття як центральна категорія онтології. Гносеологія. Пізнання як предмет філософського аналізу. Поняття методу. Аксиологія як філософське вчення про цінності.	Лекція	Презентація	Основна література, № 8: с. 257-293	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару	2 акад. год.	2 акад. год.
13.	5.1. Цінності як життєві орієнтири людини. Поняття цінності. Значення цінностей в бутті людини. Моральні цінності. Культурно-символічні цінності. Матеріальні цінності. Духовні цінності. Цінності і цілі.	Практичне заняття	Питання семінару	Інформаційні ресурси, № 9	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	
14.	5.2. Етика як філософська наука. Мораль як соціальний феномен. Мораль і проблема її соціальної детермінації. Первісні форми регуляції людської поведінки. Мораль і звичай. Мораль та інституційна регуляція. Мораль і право.	Лекція	Презентація	Основна література, № 7, с. 4-39.	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати відповіді на питання семінару	2 акад. год.	
15.	5.3. Справедливість як етична категорія і соціальна проблема. Поняття справедливості та історія його розвитку. Концепція справедливості як відплати. Концепція розподільної справедливості. Проблема людського рівності в співвідношенні зі справедливістю. Справедливість як поняття права. Справедливість і гуманність.	Практичне заняття	Питання семінару	Основна література, № 7, с. 196 - 204.	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	

16.	Тема 6. Людина як центр філософського знання. Специфіка і актуальність проблеми людини в філософії. Співвідношення в людині природного, соціального, персонального та трансцендентного. Вихідні цінності людського буття. Людська природа і культура. Свобода, творчість, активність як людські феномени.	Лекція	Презентація	Основна література, № 8: с. 300-312	Передивитись презентацію. Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми. Підготувати доповідь або есе для обговорення на семінарі.	2 акад. год.	2 акад. год.
17.	6.1. Філософські вчення про людину: від міфу до Відродження. Міфологічні уявлення про людину. Зміна антропологічних уявлень в Стародавній Греції. Вчення Платона про людину та її душу. Вчення Аристотеля про людину. Антропологічні погляди в період еллінізму античної філософії. Неоплатонізм як сполучна ланка між античної та християнської антропологією. Християнська антропологія епохи Середньовіччя. Філософська антропологія епохи Відродження.	Практичне заняття	Доповіді студентів, есе, обговорення	Основна література, № 3. Додатков а: № 1, 2, 5, 28, 31. Текст для підготовки до семінару.	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	2 акад. год.
18.	Тема 7. Філософський аналіз суспільства. Предмет соціальної філософії. Соціальна філософія та інші науки про суспільство. Основні поняття та категорії соціальної філософії. Розвиток знання про суспільство в історії філософського знання. Суспільство і людина. Проблеми екології.	Лекція	Текст лекції	Основна література, № 8: с. 449-466	Вивчити основні поняття теми. Знати основні положення конспекту з теми.	2 акад. год	
19.	7.1. Суспільство і природа. Зміст поняття «природа». Розвиток уявлень про суспільство і природу: уявлення про суспільство і природу в Античності; природна людське в епоху Середньовіччя; співвідношення природи і цивілізації в добу Відродження; ідея підкорення природи в Новий час. Екологічні проблеми сучасності.	Практичне заняття	Питання семінару	Текст для підготовки до семінару.	Повторити матеріал теми. Обдумати проблемні питання дискусії на семінарі. Опрацювати питання самостійної роботи.	2 акад. год.	2 акад. год.
20.	7.2. Основні концепції суспільства. Класичні моделі суспільства: холізм та індивідуалізм. Погляди на суспільство, що сформувались в Новий час: механістична модель суспільства; договірна модель суспільства. Сучасні концепції: інформаційне суспільство (Д. Белл); суспільство ризику (У. Бекк), комунікативна теорія суспільства (Ю. Габермас).	Лекція	Презентація	Основна література, № 1. Додатков а, № 6, 11, 12, 16, 17, 19, 26, 29.	Підготуватись до підсумкового заняття.	2 акад. год.	

21.	7.3. Підсумки вивчення курсу.	Підсумкове заняття.	Питання підсумкового заняття			2 акад. год.	
-----	-------------------------------	---------------------	------------------------------	--	--	--------------------	--

10. Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Філософія» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті». Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Критерії оцінювання.

Кількість балів, що у підсумку отримують студенти складається з наступних складових:

Для денної форми навчання

- 1) письмова підготовка до практичного заняття (семінару) – 3 бали за кожний семінар;
- 2) усна відповідь на питання практичного заняття (семінару) – 3 бали за кожний семінар;
- 3) активна участь у дискусії на практичному занятті (семінарі) – від 2 до 4 балів за кожний семінар;
- 4) підготовка доповіді або есе за темою № 6 – від 5 до 10 балів;
- 5) відповідь на підсумковому занятті – від 5 до 10 балів.

Для заочної форми навчання

- 1) письмова підготовка за темами курсу (конспект) – до 40 балів всього
- 2) письмова підготовка до практичного заняття (семінару) – 3 бали за кожний семінар;
- 3) усна відповідь на питання практичного заняття (семінару) – 3 бали за кожний семінар;
- 4) активна участь у дискусії на практичному занятті (семінарі) – від 2 до 4 балів за кожний семінар;
- 5) підготовка доповіді або есе за темою № 6 – від 5 до 10 балів;

Якщо студент набрав від 75 до 100 балів він отримує оцінку за курс «автоматом». Студенти, які не набрали таку кількість балів та такі, що бажають підвищити свою оцінку здають іспит. В іспит входять питання за усіма 7 темами курсу, які поділені на екзаменаційні білети по 2 питання у кожному. За кожен правильну відповідь за кожним питанням білету студент отримує до 50 балів.

Основними критеріями оцінювання знань студентів на іспиті є наступні:

А (90-100) - «відмінно» - на іспиті студент показав різнобічні та глибокі знання програмного матеріалу, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, відчуває взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їх значення для майбутньої професії, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, повністю виконав всі завдання поточного модульного контролю. Приймав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

В (82-89) – «дуже добре» - студент вміє самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності, виконав всі завдання поточного контролю.

С (74-81) – «добре» - студент виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою. Але окремі теми навчальної програми засвоїв недостатньо, припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу, окремі завдання поточного контролю виконав не повністю.

Д (64-73) – «задовільно» - студент засвоїв лише окремі теми навчальної програми, плутає поняття, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом, окремі завдання поточного контролю не виконав.

Е (60-63) – «достатньо» - студент засвоїв лише окремі питання навчальної програми, не вміє викласти зміст основних тем навчальної дисципліни, не оволодів навичками самостійної роботи, виконав тільки окремі завдання поточного контролю.

FX (35-59) – «незадовільно з можливістю перескладання» - студент дуже погано орієнтується в змісті курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів, не виконав завдань поточного контролю, часто пропускав лекції та семінари.

F (1-34) – «незадовільно з повторним вивченням курсу» - студент не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не опанував основними визначеннями, практичними навичками не володіє, не виконав завдання поточного контролю, часто пропускав лекції та семінари.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

11. Рекомендована література

Основна

1. Владленова І.В., Дольская О.А. Онтологія. Філософські проблеми свідомості. (учебно-методическе посібник). Издательство Иванченко І.С., НТУ «ХПІ», 2019. – 258 с
2. Воронюк О. Л. Основи філософських знань : навчально-методичний посібник. – Київ : Медицина, 2018. – 120 с.
3. Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х. : НТУ «ХПІ», 2018. – 187 с
4. Горський В.С. Історія української філософії: Навчальний посібник. – Київ: Наукова думка. – 1997. – 286 с.
5. Губерський Л. Філософія: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків : Фоліо, 2018. – 621 с.
6. Індійська філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів. – Харків : Фоліо, 2019. – 144.
7. Історія української філософії: Підручник. – К.: Академвидав, 2008. – 624 с. (Альма-матер).
8. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: навч. посібник. 3-те вид. К.: Либідь, 2001. 384 с.
9. Петрушенко В.Л. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Львів: Львівська політехніка, 2019. – 596 с.
10. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. – К.: Академвидав, 2008. – 592 с. (Альма-матер).
11. Філософія [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гасвська та ін. – Київ : КНЕУ, 2019. – 368 с.
12. Філософія: Навчальний посібник. За ред. І.Ф.Надольного. – Київ: Вікар, 2002. – 584 с.
13. Філософський енциклопедичний словник [укладач В.І. Шинкарук]. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.
14. Хамітов Н. В. Філософська антропологія. Актуальні проблеми. – Київ : КНТ, 2018.
15. Хамітов Н., Крылова С. Этика. Путь к красоте отношений. – Киев : КНТ, 2019. – 260 с.
16. Чунаева А. А., Мысык И. Г. Философия в кратком изложении / А. А. Чунаева, И. Г. Мысык ; изд. 6-е, испр. и доп. – Одеса : Феникс, 2009. – 332 с.
17. Філософія: Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.
18. Чанышев А.Н. Курс лекций по древней философии: Учебное пособие для филос. факультетов и отделений университетов. – М.: Высшая школа, 1981. – 374 с.
19. Шрамко Т.І., Шрамко Ю.Т. Філософія: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 346 с.

Додаткова

1. Августин. Сповідь / Святий Августин; [пер. з лат. Ю.Мушака]. – К.: Основи, 2008. – 319 с.
2. Адо П. Філософія як спосіб життя / пер. з фр. – Київ, Новий акрополь, 2020. – 312 с.
3. Арістотель. Нікомахова етика / Арістотель; [пер. з давньогр. В.Ставнюка]. – К.: Аквілон-Плюс, 2002. – 480 с.
4. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Даниэль Белл [пер. с англ. В. Л. Иноземцева]. – М.: Academia, 2004. – 948 с.
5. Бэкон Ф. Новый Органон // Ф. Бэкон. Сочинения: в 2 тт. – М., 1972. – Т. 2.
6. Быстрицкий Е.К. Феномен личности: мировоззрение, культура, бытие / Евгений Быстрицкий. – К.: Наукова думка, 1991. – 200 с.
7. Гоббс Т. Левіафан / Томас Гоббс; [пер. з англ. Р.Димерця та ін.] – К.: Дух і літера, 2000. – 606 с.
8. Грушевський М. Нарис історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця IV ст.. – К., 1991.
9. Декарт Р. Первоначала философии / Рене Декарт. Сочинения в 2-х т.; [пер. с лат. С.Я.Шейнман-Топштейн]. – М.: Мысль. – 1989. – (Серия «Философское наследие»; Т.106). – Т.1. – 1989. – С. 297 – 422.
10. Джеймс У. Введение в философию / Рассел Б. Проблемы философии [пер. с англ. Л. Е. Переяславцевой / Общ. ред., послесл. и примеч. А. Ф. Грязнова]. — М.: Республика, 2000. — 315 с. — (Серия «Философская пропедевтика»).
11. Ивин А. А. Ценности и целевое обоснование / Мысль и искусство аргументации. – М., 2003, С. 43–57
12. Кастанеда К. Вчення дона Хуана / переклад Анна Кравець. – Львів : Terra Incognita, 2018. – 272 с.
13. Кант И. Идея всеобщей истории во всемирно-гражданском плане / Иммануил Кант. Сочинения в шести томах; [пер. с нем. Б. А. Фохта; подобщ. ред. В. Ф. Асмуса, А. В. Гулыги, Т. И. Ойзермана]. – М.: Мысль. – (Серия «Философское наследие»). Т.6. [ред. 6-го т. Т. И. Ойзерман]. – 1966. – С. 5–23.
14. Кастельс, М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Мануель Кастельс; [пер. с англ. Б.Э.Верпаховского и др.]. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
15. Конт О. Дух позитивной философии. Слово о положительном мышлении / Огюст Конт [перевод с французского И. А. Шапиро]. — Ростов н/Д : Феникс, 2003. — 256 с. — (Серия «Выдающиеся мыслители»).
16. Лейбниц Г.В. Монадология / Готфрид Вильгельм Лейбниц. Сочинения в 4-х т. – М.: Мысль. – (Серия «Философское наследие»; Т.84).- Т.1. [пер. с фр. Е.Н.Боброва, ред. тома В.В.Соколов]. – 1982. – С. 413 – 429.
17. Ліврага Х. А. Плисти проти течії. Том 2. Філософські роздуми. – Київ : Новий акрополь, 2018. – 361 с.
18. Локк Д. Два трактати про врядування / Джон Локк; [пер. з англ. О. Тереха, Р.Димерця]. – К.: Основи, 2001. – 265 с.
19. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу (від давнини до сучасності). – Київ : Темпора, 2019. – 384 с.
20. Макиавелли Н. Государь / Николо Макиавелли. Сочинения. – М.: ЗАО ЭКСМО-Пресс; Харьков : Фолио, 2001. – 656 с. – (Серия "Антология мысли").
21. Метерлінк М. Життя бджіл. Філософські есеї / пер. М. Якуб'як. – Львів : Апріорі, 2019. – 240 с.
22. Монтескьє Ш. Л. О Духе законів / Шарль Луї Монтескьє. Избранные произведения; [пер. с фр.; ред. И. Щербина]. – М.: Гос. изд-во полит. лит-ры, 1955. – С. 159–733.
23. Ніцше Ф. Так казав Заратустра / Фридрих Ніцше. Жадання влади; [пер. з нім. А.Онишка, П.Тарашука]. – К.: Основи, 2003. – С. 7 – 342.

24. Нора К., ВитторіоГёсле. Кав'ярня мертвих філософів. Філософське листування для дітей та дорослих / пер. М. Кушнір. – Київ : Новий Акрополь, 2019. 256 с.
25. Платон. Бенкет / пер. з давньогрецьк. У. Головач. – Львів : Видавництво УКУ, 2018. – 220 с.
26. Попович М.В. Григорій Сковорода: філософія свободи / М. В. Попович. – К.: Майстерня Білецьких, 2007. – 256 с.
27. Русо Ж.-Ж. Об общественном договоре // Антология мировой философии. – М., 1970. – Т.2.
28. Сковорода Г. Повне зібрання творів; [пер. із староукр. В.Шевчука]. У 2-х т. – К.: Наукова думка, 1973. – Т.1. – С.151 – 188.
29. Франко І. Мислі о еволюції в історії людскості / І. Франко. Твори. – К., 1956. – Т. 19.
30. Франко І. Що таке поступ? / І. Франко Твори. – К., 1956. – Т. 19.
31. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1990.
32. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней философии : учебное пособие / А. Н. Чанышев. – М. : Высшая школа, 1981. – 361 с.
33. Шелер М. Формализм в этике и материальная этика ценностей [пер. с нем. А. В. Денежкина] // Макс Шелер. Избранные произведения. – М. : Наука, 1994. – 374 с.
34. Юркевич П. Философские произведения / Памфил Данилович Юркевич. – М.: Правда, 1990. – 670 с. (Из истории отечественной философской мысли).
35. Ясперс К. Смысл и назначение истории / К. Ясперс. – М., 1991.

14. Інформаційні ресурси

1. Антология философии Средних веков и эпохи Возрождения [Электронный ресурс] ; [сост. С. В. Перевезенцев]. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. – 448. – (Мировая философия). – Режим доступа: http://lib.ru/FILOSOF/SBORNIKI/filosofia_meed.txt
2. Бек У. Общество риска. На пути к другому модерну [Электронный ресурс]. – М. : Прогресс-Традиция, 2000. Режим доступа: <http://www.univer.omsk.su/omsk/socstuds/ubek/intro.html>
3. Бубер М. Проблема человека [Электронный ресурс] / Мартин Бубер. Я и Ты. – Режим доступа: <http://altrea.narod.ru/buber/>
4. Вернадский В. И. Философские мысли натуралиста / В.И. Вернадский [ред. колл. А. Л. Яншин, С. Р. Микулинский, И. И. Мочалов; сост. М. С. Бахракова и др.]. — М. : Наука, 1988. — 520 с.
5. Джемс У. Что такое прагматизм? [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://khazarzar.skeptik.net/books/james01.htm>
6. Канке В. Философия : учебное пособие [для студентов высших и средних специальных учебных заведений] ; [Электронный ресурс]. – М. : Логос, 2001.— 272 с. – Режим доступа: http://yanko.lib.ru/books/philosoph/kanke_philosophy.htm
7. Конфуций. Лунь Юй [Электронный ресурс] / Конфуций; [пер с кит. Л. С. Переломова]. – М. : Восточная литература, 2001. – Режим доступа: <http://lib.aldebaran.ru>
8. Нерсисянц В. С. Сократ [Электронный ресурс]. – М. : Наука, 1977. – 151 с. – (серия «Научные биографии»). – Режим доступа : <http://www.sno.pro1.ru/lib/nersesyanz/9.htm>
9. Огородник І.В., Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні [Електронний ресурс]; Курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Вища школа.: Т-во «Знання», КЦЩ. – 1999, - 543 с. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/00000000/filosofiya/istoriya_filosofskoyi_dumki_v_ukrayini_-_ogorodnik_iv
10. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? [Электронный ресурс] / Хосе Ортега-и-Гассет; [пер. с исп.]. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/gass/index.php

11. Пико делла Мирандола Дж. Речь о достоинстве человека [Электронный ресурс] ; [перевод Л. Брагиной] / История эстетики. Памятники мировой эстетической мысли в 5-и тт. Т.1. – с. 506-514. – Режим доступа : http://psylib.org.ua/books/_pikodel.htm#top
12. Платон. Апология Сократа [Электронный источник]. – Режим доступа : http://www.lib.ru/POEEAST/PLATO/platon_apologiya_sokrata.txt
13. Радхакришнан С. Индийская философия [Электронный ресурс] / Сарвепалли Радхакришнан. Т. 1. – СПб., 1994. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/radha01/index.htm>
14. Тейяр де Шарден П. Феномен человека [Электронный ресурс] / Пьер Тейяр де Шарден [пер с фр. Н. А. Садовского]. – М. : Прогресс, 1965. – Режим доступа: <http://www.psylib.org.ua/books/shard01/>
15. Украинская философия. – учебное пособие. О.В. Ковалевская [Электронный ресурс]. – Харьков. Национальный аэрокосмический университет «Харьковский авиационный институт», 2004. – Режим доступа: <http://nashaucheba.ru/v42388/?cc=1&view=pdf>
16. Хокинг С. Краткая история времени от большого взрыва до черных дыр [Электронный ресурс]. – СПб, 2001. – Режим доступа : <http://www.x-libri.ru/elib/hwkn000/00000001.htm#a1>

Розробник:

канд. філос. наук,

доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін _____

Т. О. Крижановська